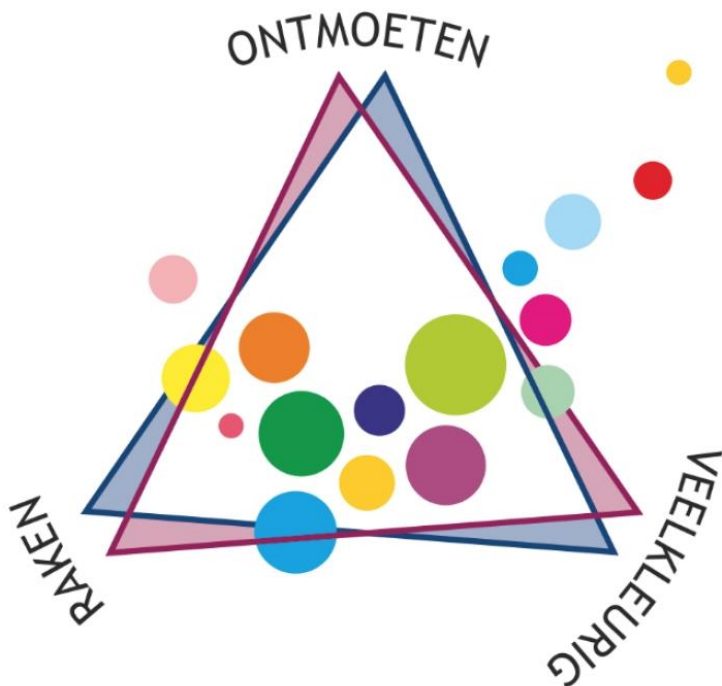

DE WOLWEVER

REMONSTRANTSE EN

DOOPSGEZINDE

GEMEENTEN ZWOLLE

Nummer 29, oktober 2020

DE WOLWEVER

*Als God ons thuisbrengt uit onze ballingschap
psalm 137*

‘Hoe is het leven in ballingschap’, vroeg iemand. We hadden het over het ontstaan van bijbelverhalen die zeer waarschijnlijk zijn ontstaan toen het volk Israël in ballingschap was in Babel. In die oude tijden 5 eeuwen voor de jaartelling was ballingschap een oorlogswapen. Bij een overwinning werd de bevolking meegenomen als personeel. Als balling woon je onvrijwillig ergens anders dan je geboortegrond. Vluchtelingen zijn ook ballingen, als ze willen leven vertrekken ze uit oorlogsgebied of uit het land waar hun politieke opvattingen niet gewenst zijn.

Hoe leef je als balling? Bijbelse verhalen vertellen daar weinig over. We kunnen ons oor te luister te leggen bij vluchtelingen in onze eigen tijd.

Ooit las ik het verhaal van de Koerdische schrijver Mehmet Uzun. Als vele, vele volksgenoten is hij verdreven van zijn geboortegrond. Toen hij het artikel schreef dat ik las woonde hij in Zweden. Hij vertelt over zijn grootmoeder die hem voor het slapengaan verhalen vertelde over helden van zijn volk. Hij schrijft: ‘Iemand die met geweld is weggerukt uit zijn land, van degenen die hij liefheeft, van geuren en kleuren, van wensen en levensdoelen staat altijd met zijn rug tegen de toekomst. Geest en hart neuriën de liederen van het verleden. De nachten vullen zich met beelden van het verleden’. Hij ziet ballingschap als een harde, onmenselijke straf.

Leven in ballingschap is leven met heimwee en verlangen. Dat zal ook zo zijn geweest voor het volk Israël in ballingschap in Babel. Talloos zijn de variaties op psalm 137: *Als god ons thuisbrengt uit onze ballingschap*. Ook Don Maclean zingt er over en Boney M.

Dromen over het land waar je vandaan komt zullen alle vluchtelingen op deze wereld. De mensen in de schraalheid van vluchtelingenkampen; de mensen die al jaren in een ander veilig land wonen, maar de geuren en kleuren van hun vaderland missen. In het vreemde land blijven ze in zoveel dingen afhankelijk van de welwillendheid van anderen en toch zullen ze zich het meeste thuis voelen bij hun familie en landgenoten met wie ze kunnen lachen en huilen in hun eigen taal.

Uit heimwee zijn de oude bijbelse verhalen geboren. Verhalen van verlangen, die spreken over verbondenheid, liefdevolle vriendelijkheid, en barmhartigheid.

Kwaliteiten van leven waarin je je wilt koesteren als je verdriet hebt. Maar ook: we kunnen barmhartigheid, vriendschap en liefde oefenen naar al die ontheemde mensen die zich vreemden voelen in ons land, in onze stad. We kunnen er niet genoeg van krijgen, we kunnen er niet genoeg van geven.

Fride Bonda

KERKDIENSTEN van de remonstrantse en doopsgezinde gemeenten

Doopsgezinde kerk, Wolweverstraat 9, aanvang 10.00 uur

Opgeven voor de dienst via secr.dgzwolle@gmail.com of tel. 038 4229600 of 06 15636278 (app kan ook)

04 okt		geen dienst
11 okt	W	ds. Fride Bonda
18 okt		Iona viering, Aart Hoogcarspel en Karin Janze
25 okt	W	ds. Machteld van Woerden

De Venus Spoolderbergweg 19, aanvang 10.30 uur

De diensten worden mogelijk gehouden op 11 en 25 oktober, afhankelijk van de omstandigheden.

De diensten van de vrijzinnige geloofsgemeenschappen in Hattem en Heerde zijn te vinden op:

www.vrijzinnig-hattem.nl en www.vrijzinnigen-heerde.nl

BIJ DE VIERINGEN

Oktober is de wijnmaand. Zou dat ooit een overweging zijn geweest om Brood en wijn te breken en delen? In verband met Covid-19 virus lijkt het ons niet wijs om dit te doen.

Als alternatief worden jullie **uitgenodigd bloemen uit je tuin of anderszins mee te nemen naar de kerk**. Na de dienst breng je die bloemen naar iemand uit de gemeente die je een tijd niet hebt gezien. Zo is er toch een vorm van delen.

We lezen en er wordt gezongen. Leden van DoReVocaal hebben aangeboden om tijdens deze vieringen te zingen. Het kan zijn dat onderstaand lied van Huub Oosterhuis gezongen wordt:

*Wat in stilte bloeit, in de luwte van tuinen,
onder de hete zon, op de akker;
heeft Hij bestemd voor de tafel der armen.*

*Aardekracht, zonkracht is Hij, licht in mensen,
dat wij elkaar verblijden en doen leven,
brood van genade worden, wijn van eeuwig leven.*

*Maar wie niets hebben, wie zal hen hieraan deel geven?
En die in weelde zwelgen en van niets weten,
wie zal hen naar gerechtigheid doen verlangen?*

*Aanshijn der aarde, wie zal jou vernieuwen?
Hij die alles zal zijn in allen heeft ons bestemd
om, aarde, jouw aanshijn te vernieuwen.*

Ionaviering 18 oktober

Een bijzonder scheppingsverhaal zal centraal staan in de komende Ionaviering. De muziek en verwerking moeten we nog gaan bedenken. Ook puzzelen we op een opstelling die coronaproof is.

Wil je de viering meemaken, geef je dan van tevoren op bij karinjanze@home.nl of tel: 038-4542611.

Natuurlijk volgen we de coronamaatregelen van de gemeente.

In Memoriam

Hendrik Kornelis, Henk Jansma

Vrijdag 11 september is overleden Henk Jansma; hij is 92 jaar geworden. Hij had willen leven tot 3 oktober, dat was de dag dat hij 63 jaar geleden met Bep trouwde. Groot was hun toewijding aan elkaar, groot was zijn toewijding aan haar, sinds Bep zich meer en meer terugtrok in haar eigen wereld. Sinds 2 jaar woonden ze in Stadshagen. Bep in het Zonnehuis en Henk er tegenover in Sans Soucis. Zelf leerde ik Henk en Bep kennen in de drie jaren dat ik nu predikant bij de doopsgezinden ben. Over de samenwerking met de remonstranten was hij in het begin terughoudend. Hij was bang voor verwatering van waarden. Hij hield van de doopsgezinde traditie waarin hij was opgegroeid. En het was voor hem vanzelfsprekend dat hij vanuit de doopsgezinde kerk begraven zou worden. Henk was in de laatste jaren van zijn leven een toeschouwer; hij was goed op de hoogte van allerlei gebeurtenissen in de politiek, in de stad, in de kerk. Je moest van goeden huize komen om hem op andere gedachten te brengen.

Zijn gezondheid ging achteruit. Maar onder geen beding wilde hij geopereerd worden. Hij wist hoe lang de herstelperiode is als je 90 jaar bent. De tijd van corona was heel lastig. Hij kon niet meer bij Bep op bezoek door de maatregelen; ze zwaaiden naar elkaar door het raam.

Hij is een week in het hospice De Lotus geweest en daar kon hij het leven loslaten. We hebben zijn leven herdacht in de kerk op donderdag 17 september. Mogen wij zijn naam in liefde gedenken.

Richtlijn Wolwevervieringen en andere bijeenkomsten

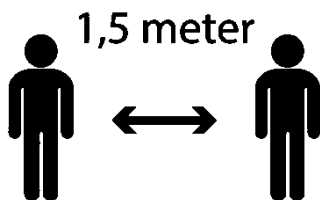
Aan de Wolwevers,

Welkom in de Wolwever! We kijken er naar uit je (weer) te ontmoeten.

Natuurlijk volgens de geldende voorschriften. Deze voorschriften kunnen worden bijgesteld indien dit nodig is.

Dat betekent: Als je verschijnselen hebt als koorts, keelpijn en/of loopneus, blijf je thuis.

Veel gemeenteleden behoren tot de kwetsbare leeftijdsgroep, daarom gaan we voorzichtig met de diensten om. Wij willen het virus niet verder verspreiden. We houden de 1,5 meter richtlijn aan. Voor onze zaal is dan plaats voor maximaal 30 personen, inclusief kerkenraadsleden. Dat is ongeveer het gemiddelde aantal bezoekers.

Protocol:

1.	We mogen met 1,50 meter afstand van elkaar samenkomen om te vieren en elkaar te ontmoeten. In verband met de zaalgrootte betekent dit voor ons kerkgebouw maximaal 30 personen, exclusief de voorganger.
2.	Wanneer je graag aanwezig wilt zijn, meld je dan aan bij Dieneke Dijkma: tel. 038 4229600 of 06 15636278. Mailadres: secr.dgzwolle@gmail.com . Geef ook je telefoonnummer erbij (lieft je 06-nummer)
3.	De huidige ingang is alleen de ingang. De uitgang is via de Mennokamer.
4.	In de hal staat de coördinator van dienst. Hij/ zij herinnert ons aan - en helpt bij vragen rond de regels. Hij/ zij kruist op het aanmeldingsformulier aan wanneer je aanwezig bent. Verder staat er bij de ingang desinfectiespray om je handen schoon te maken voordat je de kerkzaal naar binnen gaat.
5.	De beschikbare stoelen staan op 1,5 m van elkaar en reeds op de goede plaats. Wanneer je met z'n tweeën bent, mag je de stoelen naast elkaar schuiven. Laat de stoelen daar dan staan. Je stoel is ook je kapstok.
6.	Gezinnen/ huisgenoten met meer dan 2 personen kunnen in de zijbanken of de achterste bank plaatsnemen.
7.	De kerkzaal wordt van voor naar achter gevuld.
8.	De looproutes naar toilet en Mennokamer zijn aangegeven met pijlen.
9.	Tijdens de viering luisteren we naar muziek of zang; later gaan we weer met elkaar zingen.
10.	Tijdens de viering wordt alleen gebruik gemaakt van de standaard lezenaar en/ of de preekstoel door dienstdoend WKR lid, de lector en de voorganger. Tussendoor worden de lezenaar en de microfoon, door de coördinator, schoon gemaakt.
11.	Bij de uitgang staan schalen voor de collecte.
12.	Er kan koffie/ thee gedronken worden na de dienst. We gaan hierbij rij voor rij richting de uitgifte op aanwijzing van de coördinator van de kerkenraad. We halen de koffie/thee via de looproutes op in de hal en gaan terug naar de kerkzaal. De suiker en/ of koffiemelk wordt door de koffiedienst zn. in je kopje gedaan. De stoelen worden niet verschoven. We blijven op 1,5 m. van elkaar.
13.	We verlaten de kerkzaal met het kopje en plaatsen die op de daar voor klaarstaande tafel in de Mennokamer. We verlaten de kerk via uitgang in de Mennozaal.

UIT DE WOLWEVER KERKENRAAD

We moeten de *coronamaatregelen* iets aanscherpen. We moeten de 1,50 meter beter handhaven. Ongemerkt gaan we dichter op elkaar staan. We hebben afgesproken dat we per 5 naar de koffie lopen. Fride zal dit afkondigen. We gaan ook weer naar 30 personen per dienst. De liturgie leggen we op de stoel. Ook de jas gaat mee naar binnen. Laten we met zijn allen zorgen dat we de regels goed naleven. Wij moeten elkaar er ook op kunnen wijzen.

Aanschaf camera en streaming: Er is een camera gekocht, nu moeten we alles nog finetunen. We gaan uitzoeken of we streamen of via het YouTube kanaal een link maken. Voorlopig moeten we nog veel leren.

Brood en wijn. We kunnen op 11 oktober geen dienst met brood en wijn doen. Het lijkt ons daarom leuk om een bloemetje mee te nemen, liefst uit eigen tuin. Deze gaan we verdelen onder degene die dit hard nodig hebben.

De *ventilatie in de kerk* is nu prioriteit nr. 1. Harry neemt contact op met Leo de kerkmeester om te kijken hoe de ventilatie geregeld moet worden. Wij willen het wel op korte termijn geregeld hebben.

Nanneke Rijkhoff

Wisseling Do-kerkenraad: De taken van Ekke Klamer en Thecla Barneveld zijn overgenomen door resp. Dieneke Dijkma en Jelma Wiegersma.

Wolwevervieringen: ook digitaal volop in ontwikkeling

Op zondagen naar de Wolweverkerk toe gaan is helaas niet meer vanzelfsprekend. Thuisblijvers proberen we zo goed mogelijk op afstand te betrekken. Renze Zijlstra, Harry Wendt, Dimitri Sijperda en Ronald Tuinstra werken hier hard aan.

De Wolwevergemeente heeft geld bijeengebracht voor goede opnameapparatuur. Er is onderzoek gedaan naar alle opties en er is een keuze gemaakt. Dat betekent dat we op korte termijn beeld en geluid van betere kwaliteit zullen hebben.

Live vanuit de dienst uitzenden heeft nog wat meer voeten in de aarde. Dat heeft te maken met de doorgifte van het signaal via kabels en/of Wifi, maar ook met het beheer van de socialemediakanalen die voor de uitzending gebruikt worden. Het lijkt allemaal eenvoudiger dan het is, vooral omdat we niet van één persoon afhankelijk willen zijn bij het uitzenden en dus meerdere mensen gebruik moeten maken van één account (toegang tot het kanaal).

Voorlopig zal de dienst na enkele dagen digitaal beschikbaar komen, via een link die u per e-mail kunt ontvangen. U kunt dan op een tijdstip dat het u uitkomt kijken en luisteren. Het uiteindelijke doel blijft om met zijn allen tegelijkertijd 'naar de kerk' te gaan op zondagen om 10 uur, of dat nou in de Wolweverkerk is of digitaal vanuit huis. Het uitzenden van diensten begon als een noodgreep, vanwege de beperkingen die covid-19 met zich meebrengt. De Wolweverkerkenraad hoopt dat de digitale vieringen ingeburgerd raken. Ze bieden ook buiten corona-tijden uitkomst voor mensen binnen de Wolwevergemeente die moeilijk naar de kerk kunnen komen, of voor mensen voor wie de drempel naar een kerkgebouw (nog) hoog is.

Als u nog niet hebt gekeken: probeert u het eens! En voel u vrij om de link door te sturen naar geïnteresseerden buiten de Wolwevergemeente, of op een andere manier te delen in uw netwerken.

e-mailadres doorgeven? ra.tuinstra@gmail.com

geïnteresseerden van buiten de Wolwevergemeente:

ra.tuinstra@gmail.com, onder vermelding 'mailinglijst Wolwevervieringen digitaal'

Aanpassingen aan ons kerkgebouw

De commissie gebouw heeft samen met een architect gezocht naar de mogelijkheden voor ons kerkgebouw. Na veel overleg tussen de architect, commissie en kerkenraad is er een drietal ontwerpen gemaakt voor een mogelijke aanpassing aan ons gebouw. Deze aanpassingen omvatten de toiletgroep, jeugdruimte, garderobe, keuken en de realisatie van een ontmoetingsruimte door het vergroten van het balkon. De ideeën werden gepresenteerd in de vorm van een plattegrond en 3D beelden.

Tijdens de presentatie kwamen er verschillende vragen, deze werden zo goed mogelijk beantwoord, dan wel genoteerd. Echter door tijdgebrek zijn mogelijk niet alle vragen aan de orde gekomen.

Heeft u daarom nog vragen of opmerkingen dan kunt u deze naar de commissie mailen: ra.tuinstra@gmail.com

Diaconale collecten in oktober

11 oktober: De collecte voor NSGK – oorspronkelijk: *Nederlandse Stichting voor het Gehandicapt Kind*, maar tegenwoordig kortweg: *Het Gehandicapt Kind* – is bestemd voor kinderen en jongeren met een beperking. Ter vergroting van de kans om mee te doen, om er bij te horen. Dat drempels worden weggenomen, dat kinderen met een beperking niet langer aan de zijlijn staan. Honderden waardevolle projecten zorgen ervoor dat kinderen met en zonder handicap samen kunnen opgroeien. Landelijk wordt de collecte gehouden van 9 t/m 14 november – <https://www.nsgk.nl>.

18 oktober, IONA-viering: collecte wordt nog nader bepaald.

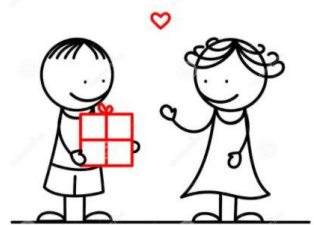
25 oktober: *Voedselbank Zwolle e.o.* Dit belangrijke doel mag als bekend worden beschouwd, want hierover is al vaker geschreven.

Verrassing

Wanneer je gaat verhuizen zijn er allerlei verrassingen die op je pad komen. Tot nu toe zijn het alleen maar leuke verrassingen geweest, geen tegenvallers. We waren ook blij verrast met de cadeaubon die Tineke Boot ons gaf toen ze bij ons op bezoek was. Daar kunnen we iets leuks mee doen om te ontspannen.

Verhuizen is leuk en niet leuk. Tip: als je het van plan bent doe het nu, wacht niet te lang. En als je wil komen kijken, iedereen is van harte welkom. We zijn niet kleiner gaan wonen dus de 1,5 meter is hier geen probleem.

Tot ziens, *Willy en Theo Prangma*

Correcties

- In de *Wolwever* van september staat de naam van het bedrijf van Leo de Wit niet juist vermeld. De naam luidt: DWL Bouw en Timmerwerken.

Zakboekje:

- bij 2.1 op blz. 4 staat een verkeerd tel. nummer bij de voorzitter Doopsgezinden Tineke de

Vries. Dit moet zijn: 06 25363195

-bij het RVC staat een fout in het emailadres van mevr. Liesbeth Drese; dat moet zijn:
L.drese-bouwman@kpnmail.nl

UIT DE GEMEENTE ACTIVITEITEN

In verband met corona zijn er voorlopig geen mededelingen over bijeenkomsten van het Remonstrants Vrouwen Contact (RVC), noch over lezingen bij de Vrijzinnigen Hattem/Heerde.

Bezinning en ontmoeting

BIJ ALLE BIJEENKOMSTEN ZORGEN WE VOOR ANDERHALVE METER
RUIMTE TUSSEN DE STOELN.

Bronnen van inspiratie

Scheppingsverhalen en onze houding tegenover de schepping.

De eerste bijeenkomst hebben we achter ons liggen. Onze eigen belevingen in de omgeving waar we leven afgewisseld met enige uitleg bij de bekendste scheppingsverhalen.

Er zijn ook minder bekende scheppingsverhalen uit de boeken van de wijsheidsliteratuur.

De tweede bijeenkomst lezen we twee van die verhalen uit Spreuken 8: 22-31 en Wijsheid 7.

donderdagavond: 15 oktober 19.30 uur Mennozaal

vrijdagochtend 1e: 23 en 2e: 30 oktober 10.15 uur Mennozaal.

Meditatie *Teder hart*

Uit ons hart kan zoveel tederheid stromen. Maar soms helemaal niet. Wat zijn de blokkades die het stromen tegenhouden?

Tijdens de meditatie is er aandacht voor ons lichaam en aandacht voor onze levenshouding.

Donderdag 5 november 19.30 kerkzaal (met warme omslagdoek!)

Gesprekken over levensvragen

Memento mori

In een aria in de Actus Tragicus van Johann Sebastiaan Bach zingt een tenor: Ach, Heer, leer ons beseffen dat we moeten sterven, opdat wij wijs worden.

(in het Duits: Ach, Herr, lehre uns bedenken, dass wir sterben müssen, auf das wir klug werden)

In zijn jonge leven had Bach veel verliezen meegemaakt. Leven en dood gingen hand in hand. Gaan hand in hand, want ieders leven wordt omringd met de dood. In een gemeenschap met veel tachtigers kan het niet anders of de gedachten van velen gaan naar de dood. Hoe gaan we om met dit gegeven? In de cantate van Bach horen we dat hij zich toevertrouwt aan God. Hoe is dat voor ons? Hoe zien wij leven en dood? In een tweetal bijeenkomsten proberen we met elkaar in gesprek te gaan over dit precare onderwerp.

Uitgangspunt is het boek *De kunst van het sterven* van J-Y. Leloup en M. de Hennezel. Het kan natuurlijk zijn dat het lastig is om naar de Wolvever te komen.

Als je toch over deze onderwerpen wilt praten dan kom ik langs voor een persoonlijke ontmoeting.

Dinsdagmiddag in de Mennokamer, om 13.30 uur, 13 oktober en 10 november
Wil je meedoen? informatie en opgave bij Frida Bonda fridebonda@gmail.com,
06 16783562

Dwars door de Bijbel

De voorstelling: "Dwars door de Bijbel" is binnenkort toch te zien in de Wolveverkerk.

Kees Posthumus speelt zondag 15 november 2020 twee voorstellingen in de Wolveverkerk. Zowel om 10 uur als om 12.00 uur neemt Kees de aanwezigen mee in een avontuurlijke reis. Per voorstelling kunnen 30 mensen aanwezig zijn met inachtneming van de corona maatregelen. Opgave met naam en tel. nummer vooraf bij Dienneke Dijkema. Mailadres: secr.dgzwolle@gmail.com.

(Mocht het door nieuwe maatregelen niet doorgaan dan stellen we jullie tijdig op de hoogte)

Informatie: ***Dwars door de Bijbel!***

Tientallen bekende en onbekende verhalen uit Oude en Nieuwe Testament zijn samengebracht in een wervelend reisverhaal. Alle liefdes uit de Bijbel, de verloren zoon heen en terug, profeten met hun ongemakkelijke boodschap, Jona in een liedje; in ruim een uur bent u weer helemaal up-to-date met de Bijbel.

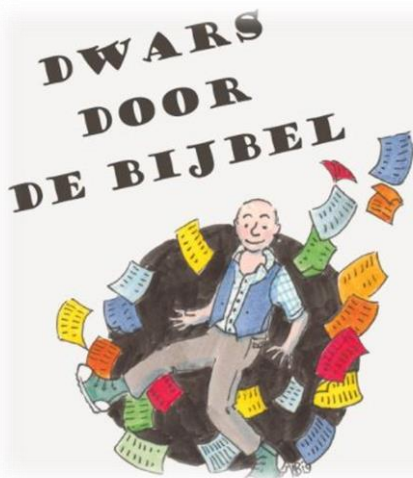
De voorstelling komt uit in het kader van het jaarthema 2019/2020 van de PKN: Een goed verhaal. Verhalen van toen en daar worden verhalen voor mensen van hier en nu.

De voorstelling duurt ruim een uur en is zonder pauze.

De Wolvever gemeente nodigt belangstellenden van harte uit te komen kijken.

Tip: Nodig een familielid en/ of buurman, buurvrouw, kennis uit voor dit bijzonder optreden. |

Voor informatie; Tineke de Vries, e-mail adres: tdevriesdrent@gmail.com of
06.25363195

Er is geen vrijheid.

Daar is lang over nagedacht.

De wereld kraakt, scheurt in zijn naden,

Ramen vliegen open:

‘En liefde, is er liefde’

Daar wordt nog over nagedacht.

Vrouwen zingen, slaan op tamboerijnen,

menen dat zij engelen zijn,

kondigen vrede en blijdschap aan.

De zon klimt hoog aan de hemel,

Steeds vuriger en hartstochtelijker wordt er
nagedacht,

En een man buigt zijn hoofd,

Houdt zijn handen tegen zijn oren:

Zou liefde bestaan?

Toon Tellegen

De tuin van ...

Fennie Blom van Assendelft – Westenbrink

Deze zomer dacht ik na over Groene theologie, over de houding van mensen naar hun leefomgeving. Het ging over Adam en Eva in de tuin van Eden, over de vruchten van de bomen en de planten. Er zijn veel mensen met liefde voor hun tuin. Mijn buurvrouw, net als velen door corona aan huis gebonden, deed wat ze kon in de tuin. Ze vond het wel eens wat beperkend, deze bezigheid, maar ook riep ze een keer uit: 'Het geeft me zo 'n vreugde, de tuin!' Vreugde, dat is een belangrijke waarde in het leven. Het geeft energie en openheid.

Wat beleven mensen zoal in hun tuin, aan hun tuin? Ik ga het aan mensen vragen, dacht ik.

En zo vertelt Fennie Blom over haar tuin:

'De tuin verbindt me met de natuur, met de bijen, de vlinders, de vogels, de egel die onze tuin zo nu en dan bezoekt. Lange tijd kwam een merel bij me als ik in de tuin bezig was. Zelfs heeft ie een keer op mijn schouder gezeten. De natuur is voor mij een wonder. Een wonder dat zo'n klein spinnetje weet wat hij moet doen om in leven blijven. Of een bloem die meedraait met de zon en insecten van voedsel voorziet. Of een merel die weet wat ie wel en niet kan eten. Met verwondering kan ik

kijken naar de plantjes die opgroeien uit het zaad dat ik gestrooid heb. Met veel plezier kan ik daarna met mijn stekjes bezig zijn, ik zie ze groeien en bloeien en ja, soms hebben ze hun leven gehad. Verval hoort erbij, bij het wonder van leven. Het leven in de natuur bevat voor mij de diepste zin van het leven.

Als mijn hoofd helemaal vol raakt, dan ga ik de tuin in, dan word ik weer leeg, dan kan ik weer ademen. Verbondenheid met de natuur is voor mij belangrijk.

Vele jaren heb ik als vrijwilliger in het verpleeghuis 'het Zonnehuis' gewerkt. Tijdens gesprekken met bewoners en hun familie kwamen vaak vragen over het leven en de dood ter sprake, voor zulke diepgaande gesprekken was ik niet opgeleid. Ik ben theologie gaan studeren, heb ervan genoten en ik heb erin kunnen werken, ik hield van het pastoraat, de gesprekken met mensen. Pastoraat en de natuur, beiden zijn voor mij belangrijk. Maar er is een groot verschil. Gesprekken over leven en dood zijn meestal ingrijpend, rondkijken in de natuur geeft veerkracht, ook op moeilijke momenten.

En dat is nu nog zo. Als ik de tuin in ga krijg ik energie, dan ga ik er een tijdje in werken, onkruid weghalen of een bloemetje plukken.

In de tekst van Anna Blaman vind ik terug wat voor mij belangrijk is:

Wie vraagt naar het bewijs is te klein voor het geheim.

Ik hoef het geheim niet te ontdekken, maar ik verwonder me wel'.

F.B. en F.B.

Wil je ook een tuin-verhaal delen? Laat het weten! fridebonda@gmail.com

VERSLAGEN

Een mooie droom?

Wat zou het mooi zijn, als er voor alle mensen in de wereld gelijke kansen zouden zijn. Géén grote kloof in welvaart en gezondheid tussen de nu nog rijke landen in het noorden en de armere en zeer arme landen in het zuiden. En geen oorlogen, die zoveel pijn en ellende veroorzaken. Minder of geen uitgaven voor wapens en instandhouding van een krijgsmacht. Werkelijke veiligheid voor iedereen. En zo nog meer ... Dat lijkt te mooi om waar te zijn. Kunnen wij er iets aan doen om deze droom wat dichterbij te brengen?

In Duitsland heeft de *Evangelische Landeskirche Baden* zich die vraag gesteld en de wil getoond om een stap in die richting te zetten. De leden van deze kerk hebben na uitgebreide besprekingen en overleg met vele deskundigen een plan ontwikkeld onder de titel: '*Sicherheit neu denken. Von der militärischen zur zivilen Sicherheitspolitik – Ein Szenario zum 2040*'. Dit initiatief is aan de ene kant een invulling van de Pelgrimage van Vrede en Gerechtigheid, waartoe de Wereldraad van Kerken haar lidkerken in 2013 heeft opgeroepen. Aan de andere kant vormt het ook een welkome reactie op de keuzes die de Europese NAVO- en EU-staten sindsdien hebben gemaakt om hun defensiebudgetten flink te verhogen van gemiddeld 1,3% naar 2% van het Bruto Binnenlands Product. (Ter vergelijking: de meeste lidstaten voldoen al jaren niet aan de OESO-norm om 0,7% van dat BBP aan ontwikkelingssamenwerking te besteden!)

In Nederland heeft de *Werkgroep Inclusieve Veiligheid* – een initiatief van Quakers, samen met andere vredesorganisaties – op zich genomen om dit plan te vertalen en voor de Nederlandse samenleving handen en voeten te geven. Want het zal duidelijk zijn, dat een dergelijk plan – als het zou lukken – alleen zinvol is, als er in zoveel mogelijk landen aan gewerkt wordt.

Kort gezegd gaat het erom, dat er geweldloze in plaats van militaire middelen worden gevonden om de veiligheid van de Europeanen én van alle mensen op aarde te realiseren. Dat is geen kleinigheid. Op een vraag aan de opstellers van het plan, hoe reëel zij dit zelf achtten, kwam als antwoord, dat de kans op succes niet zo heel erg groot geacht werd. Maar als zich op enig moment een gunstige situatie voordoet, moet je niet pas dán gaan nadenken. Vandaar dit plan, dat stap voor stap wil werken naar – voorlopig – het jaar 2040. *Gernot Erler*, Duitse minister van Staat, beschreef het scenario als '*een van de beste concrete concepten die tot nu toe voor het vredesbeleid is gepresenteerd*'. Het gehele Duitse plan omvat enkele honderden pagina's, waarvan de Nederlandse werkgroep tot nu toe slechts een verkorte versie in het Nederlands vertaald heeft (38 pagina's), dus veel te veel om in deze Wolwever op te nemen. Voor wie meer wil weten, zie: www.samenveilig.earth, en daarop: *Project Nieuwe veiligheid*. In de komende tijd wordt op deze website nog meer gepubliceerd. Ik hoop er nog nader op terug te komen.

Henk Blom

Van het Vredesplatform

Lesbos, kamp Moria.

Verschillende mensen uit Zwolle waren ten tijde van de brand, ervoor, erna en zijn ook in de nabije toekomst in Moria. Vanuit die contacten zijn er hulpacties in Zwolle op gang gekomen. De voorbereiders van de oecumenische Vredesviering op zondag 20 september in de Peperbuskerk ontvingen onderstaande brief van Erik Potjes, jeugdwerker van de Jeruzalemkerk.

Ongeveer 18 september.

Wat fijn dat je contact opneemt. Alle inzet voor de vluchtelingen op Lesbos is welkom. Op dit moment is de slaapzakken-inzamelactie zo'n groot succes dat de benodigde 15.000 slaapzakken inmiddels klaar staan voor transport.

Er gaan zeker met de winter in het vooruitzicht nog nieuwe acties plaatsvinden. Op het moment van schrijven sta ik op het punt om opnieuw naar Lesbos af te reizen en nu voor minimaal twee weken. Zondag zal ik vertrekken met de vlucht met slaapzakken. Als het nog lukt wil ik je graag nog een flyer/mail/facebookpagina doen toekomen, maar daar moet ik nog even induiken.

Wat jullie kunnen doen is in gebed de vluchtelingen opdragen en het werk van de vrijwilligers organisaties zoals Christian Refugee Relief, because we carry en Euro relief.

Doneren is ook altijd welkom, want daarmee sparen we om snel actie te kunnen ondernemen in geval van urgentie.

Bedankt voor je initiatief.

Hartelijke groet,

Erik Potjes

Het collectiedoel van de oecumenische Vredesviering was al vastgesteld toen we deze mail ontvingen, maar alle deelnemende groepen riepen we tijdens de viering op om naar aanleiding van de oproep van Erik wat te doen. Stichting Bootvluchteling is ook actief op Lesbos. Zij benadrukt dat je het beste geld kunt geven als je wilt geven. Daarmee wordt de lokale economie op het eiland gesteund en kan er snel ingespeeld worden op de behoeften van de mensen. In de oecumenische viering is iedereen ook opgeroepen om na te denken over welke mogelijkheden er nog meer zijn om actie te ondernemen, bijvoorbeeld beïnvloeding van de politiek.

Namens de voorbereiders van de oecumenische Vredesviering (Wolwevergemeente, Oosterkerk, Thomas a Kempisgemeente, Lutherse gemeente en Basisbeweging)

Oecumenische vredesviering

Zondagavond 20 september was de oecumenische vredesviering in de Peperbuskerk. Het thema 'Vrede verbindt verschillen' is uitgewerkt in de liturgie en in de overweging van Fride Bonda van de Wolwevergemeente. Het koor van die gemeente leverde mooie muzikale bijdragen. De viering kon helaas slechts door enkele tientallen mensen bijgewoond worden. Maar hij is nog via YouTube te bekijken.

https://www.youtube.com/watch?v=8yOPP_9j5Ao

VREDE VERBINDT VERSCHIL

Iedereen is bang

De rijken zijn bang voor de armen
De armen zijn bang voor het geld
De linksen zijn bang voor de rechtsen
De rechtsen zijn bang voor verandering
Iedereen is als de dood voor een ander
En verzamelt dan de bangen aan zijn kant
Gaan ze hitsen, gaan ze haten, gaan ze stoken
En ze schrijven vuile stukkies in de krant

De blanken zijn bang voor de zwarten
De zwarten zijn bang voor de macht
De massa is bang voor de homo's
De homo's zijn bang voor de hetero's
Iedereen is als de dood voor een ander
Wie 't toegeeft valt als lafaard door de mand
En de angst wordt zo de vader van agressie
Want wie bang is houdt z'n wapens bij de hand

Arabieren zijn bang voor de Joden
De Joden zijn bang voor de Rus
De bazen zijn bang voor de bonden
De knechten zijn bang voor hun meerderen
Iedereen is als de dood voor een ander
Die gaat denken en die pijnigt z'n verstand
Hoe te zorgen dat hij banger is dan ik ben
En wie lacht dat is de wapenfabrikant

De mannen zijn bang voor hun vrouwen
De vrouwen zijn bang voor een kind
Het zuiden is bang voor het westen
Het westen is bang voor de oosterling
Iedereen is als de dood voor een ander
En wie slim is krijgt de bangen aan zijn kant
Ook al noemen ze 't eerst nog wel defensie
Even later loopt de vrede uit de hand

Fons Jansen (1925-1991)

Hiroshima/Nagasaki herdenkingstentoonstelling

Op 6 augustus herdacht de hele wereld de kernbomaanvallen op Hiroshima en Nagasaki. Een vreselijk drama met afschuwelijke gevolgen. In Zwolle heeft een kleine voorbereidingsgroep samen met het Vredesplatform Zwolle op 6 augustus een herdenking op de Grote Markt georganiseerd. Er werden kraanvogels uitgedeeld aan

voorbijgangers met dank aan alle Zwollenaren die voor dit doel vele kraanvogels hebben gevouwen. Veel voorbijgangers vonden het leuk om een kraanvogel te krijgen en gingen in gesprek met ons. Fijne gesprekken met mensen van alle allerlei leeftijden. Een meisje kwam ons trots laten zien hoe ze de herdenking op haar instagram-account had gezet en hoeveel likes ze in korte tijd al had gekregen.

ICAN, een internationale organisatie die zich keert tegen kernwapens, heeft een tentoonstelling gemaakt over de kernbommen op Hiroshima/Nagasaki en de gevolgen daarvan. PAX (vroeger: Pax Christi) heeft deze tentoonstelling naar Nederland gehaald en alle teksten laten vertalen. Op de tentoonstellingsborden staan foto's van de ramp, persoonlijke verhalen van mensen, biografieën van slachtoffers die zich ingezet hebben voor een kernwapenvrije wereld, informatie over huidige kernwapens en over de politieke stand van zaken rond kernwapens in de wereld. De tentoonstelling was tijdens de vredesweek te bezichtigen in de Stadkamer. Daarna zal die gaan rouleren langs kerken en andere gebouwen in Zwolle. Suggesties voor tentoonstellingsplaatsen zijn welkom. Mail je suggestie naar vredesplatformzwolle@gmail.com.

Informatie via website: www.vredesplatformzwolle.nl

Werkgroep herdenking Hiroshima/Nagasaki

Walk of Peace

Op de eerste zaterdag van de Vredesweek liepen we met enkele tientallen mensen de *Walk of Peace* in Zwolle. Niet zo eenvoudig om dat coronaproof te doen, maar het is gelukt! Het vredesplatform heeft gekozen voor een korte wandeling in de binnenstad die ook op andere en rustiger momenten interessant is om te lopen. We liepen in kleine groepjes langs gebouwen en plekken in de stad die nu of vanuit de historie ons kunnen vertellen hoe Vrede Verschillen Verbindt, het thema van de vredesweek. Tijdens de route stelden we ons vragen als: 'Welke sporen van slavernij zien we in onze samenleving?', 'Welke tegenstellingen zie jij?', 'Hoe veilig is jouw huis?'. We eindigden bij Saeed aan de Bitterstraat 2. Saeed is een plek waar nieuwe en oude Zwollenaren elkaar ontmoeten en waar vele culturele activiteiten plaatsvinden. Je kunt er heerlijk lunchen of iets drinken (www.saeedzwolle.nl). Bij Saeed zien we dat verschillen geen probleem zijn, maar dat al die verschillende mensen elkaar juist versterken. Als je de ander leert kennen, vallen verschillen al gauw weg.

De wandelapp

De Walk of Peace kun je ook na de vredesweek lopen. Het routeboekje is te vinden op de website van het vredesplatform Zwolle Maar leuker is om de wandelapp te gebruiken (storytrails.eu). Op je smartphone zie je dan de route, je ziet of je in de juiste richting loopt. Alle informatie over de interessante punten langs de route zie je vanzelf tijdens je routevragen en de discussievragen vind je er natuurlijk ook.

AGENDA OKTOBER

01 oktober	19.30 uur	meditatie
13 oktober	13.30 uur	gesprekken over levensvragen
15 oktober	19.30 uur	bronnen van inspiratie
23 oktober	10.15 uur	bronnen van inspiratie
30 oktober	10.15 uur	bronnen van inspiratie

Inleverdatum kopij zaterdag 24 oktober E-mail: dewolwever@gmail.com

PREDIKANT Voor de remonstrantse en doopsgezinde gemeenten:

Fride Bonda, Staringlaan 6, 3818 RN Amersfoort, 033-4624455, 06-16783562, werkdagen zijn dinsdag, donderdag en vrijdag. Email: gebonda@planet.nl

ADRESSEN REMONSTRANTEN

Kerkenraad:

Voorzitter:	Harry Wendt	038-4545434	wenhwendt@hotmail.com
Secretaris:	Nanneke Rijkhoff,	0572-391725	nannekerijkhoff@gmail.com
Penningmeester:	Rachel Lopes Cardozo,	06-52146226	rachel.cardozo@gmail.com

Giro NL93INGB0000922950 t.n.v. Rem. Gemeente Zwolle.

Lid:	Janny Buijnink	0527-253415	jannybuijnink@hotmail.com
------	----------------	-------------	---------------------------

Ledenadministratie:	Tineke Boot,	038-4654078,	tineke.boot@kpnplanet.nl
----------------------------	--------------	--------------	--------------------------

Diaconale commissie:	Joke Spiers,	038-4531086,	jc.spiers@home.nl
-----------------------------	--------------	--------------	-------------------

Triodosbanknummer NL56TRIO0254722873, t.n.v. Remonstrantse Broederschap, gemeente Zwolle, diaconale Commissie.

Mailadres remonstrantse gemeente Zwolle: remonstrantsegemeentezwolle@gmail.com

Website Remonstrantse gemeente Zwolle: www.remonstranten.nl/zwolle/

Landelijk bureau Remonstranten: Landelijk Bureau, Nieuwegracht 27 A, 3512 LC Utrecht, tel. 030- 231 69 70, email: info@remonstranten.nl, website: www.remonstranten.nl

ADRESSEN DOOPSGEZINDEN

Kerkenraad:

Voorzitter:	Tineke de Vries-Drent	0529-850337,	tdevriesdrent@gmail.com
-------------	-----------------------	--------------	-------------------------

06-25363195,

Secretaris:	Dieneke Dijkma	06-15636278	secr.dgzwolle@gmail.com
-------------	----------------	-------------	-------------------------

postadres Wolweverstraat 9, 8011 NW Zwolle

Penningmeester:	Renze Zijlstra	038-337 74 76	renze.zijlstra@gmail.com
-----------------	----------------	---------------	--------------------------

Bank NL86INGB0000883403, NL69ABNA0451415396,

t.n.v. Doopsgezinde Gemeente Zwolle

Lid:	Jelma Wiegiersma	06-19506520	jelmawiegiersma@gmail.com
------	------------------	-------------	---------------------------

Ledenadm.:	Ronald Tuinstra	0529-457434	ra.tuinstra@gmail.com
-------------------	-----------------	-------------	-----------------------

Kerkmeester:	Leo de Wit,	038-4537210	ass. Ans Bennink
---------------------	-------------	-------------	------------------

Verhuur kerk:	Truus Klamer,	038-4660180	
----------------------	---------------	-------------	--

Website Doopsgezinde Gemeente Zwolle: http://www.dgzwolle.doopsgezind.nl/

REDACTIE DE WOLWEVER

Tineke Boot, Jelma Wiegiersma, Karin Janze, Ronald Tuinstra en Ellis van der Zee

mailadres redactie: dewolwever@gmail.com

Digitale Nieuwsbrief: info@dgzwolle.doopsgezind.nl

Contactpersonen/ coördinatoren voor de volgende aandachtsgebieden:

1. vieren en zingeving	ds.Fride Bonda	06.16783562	gebonda@planet.nl
2. de wijken	Tineke Datema	038.4541886	tiend123@kpnplanet.nl
	Nellie Beukema	0529.432934	beukema1@home.nl
3. jeugd	Valerie Plugge	06.40216595	valerieplugge@hotmail.com
	Dieneke Dijkma	038.4229600	dmdijkma@gmail.com
4.inkoop/schoonmaak	Truus Klamer	038.4660180	fam@efklamer.nl
5. informatie	Ronald Tuinstra	0529.457434	ra.tuinstra@gmail.com
6. Pr.	Ellis van der Zee	06.11869834	zantinghvanderzee@zonnet.nl
	Dirk Brugman	0529.433121	dbrugman@hetnet.nl
7. wereld	Aart Hoogcarspel	038.4542611	a.p.hoogcarspel@home.nl

Voor zaken t.a.v. het gebouw zie kerkmeester

Vervoer naar de kerk

Indien vervoer naar de kerk problemen geeft, schroom dan niet om te bellen naar

Tel. 0529-432328 , wij zullen ons best doen om vervoer te regelen.

Afzender:
Hoefslagmate 29
8014 HJ Zwolle